



Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Dea Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRÉ
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Háboru a sztratoszférában

Angol részről ismételtlen megpróbálták a világgal elhitetni, hogy az angol légihaderő már ugynevezett sztratoszféra repülőgépekkel is rendelkezik, melyekkel a legnagyobb magasságokból is lehet bombát vetni. Ezzel a sztratoszférarepülés problémája, melyről már a háboru előtt is oly sokszor szó esett, ismét aktuálissá vált. A világháboru előtt a repülés a Földhöz közelebb eső rétegekben, tehát az élet természetes zónájában is olyan sok megoldandó feladattal állott még szemben, hogy a sztratoszférarepülés mint gyakorlati probléma alig merülhetett fel. A repülőtechnika fokozatos fejlődésével azonban lassankint a magassági repülés kérdése is foglalkoztatni kezdte a gyakorlati szakembereket. A tizezer méternél nagyobb magasságok sok lebecsülhetetlen előnyt ígérnek. Az eddigi kutatások alapján mindenekelőtt jogosan fel lehet tételezni, hogy az időjárás váltakozásával kapcsolatos repülőtechnikai nehézségek ezekben a magasságokban uralkodó kiegyenlített légköri viszonyok folytán maguktól elcsúsznak és az eljegesedés veszélye sem áll fenn. A legnagyobb sullyal az esik a latba, hogy a levegő ellenállása ritkaságánál fogva a sztratoszférában lényegesen kisebb és így ugyanakkora motorfeljesítménnyel sokkal nagyobb gyorsaságot lehetne elérni. Végül tisztán katonai szempontból nézve a kérdést, a nagy magasságokba való emelkedés lehetővé tételét az a tapasztalati tény is kívánatosá teszi, hogy légi csata esetén a magasabban levő fél előnyben van.

A nagy magasság azonban ezekkel a nagy előnyökkel hasonlóképpen rendkívül nagy nehézségeket állít szembe, melyeknek legyőzése eddig teljes mértékben még nem sikerült. Ezeket a nehézségeket két tényezőre lehet visszavezetni: a levegő ritkaságára és a nagy hidegre. A sztratoszférarepülés egyetlen megoldási lehetőségét kizárólag a légmentesen elzárt és belülről magasabb nyomás alatt tartott kabin irányában lehet keresni. Ez a probléma azonban a megoldásra váró részletkérdések egész sorát veti fel. A látást megakadályozó és a műszerekre rákötő jég-rétegek eltávolítása életbevágó fontosságú feladat. A melegítésnek erre a célra való felhasználása elé az a körülmény gördít akadályokat hogy a légnyomás-különbségek legyőzésére vastag üvegfalakra van szükség. Ehhez járul még, hogy a repülőgép irányítására és a motor szabályozására szolgáló fogantyúk és emeltyúk lég- és légmentesen átvezetéséről is gondoskodni kell. Végül arról a kérdésről sem szabad megfeledkezni, hogy mi történik a személyzettel, ha a kabin megsérül. A harci repülésnél erre a lehetőségre mindig számítani kell.

A sztratoszférarepülés problémáját ezeken a részletkérdéseken tuímenőleg is csak akkor lehet megoldottnak tekinteni, ha a nagy magasságban való repülés egyúttal nem fogja jelenteni a hasznos megtérülés csökkentésének szükségességét is. Az eddigi magassági rekordrepülések alkalmával a hasznos megtérülést mindig aránytalanul szűkre kellett szabni. Az angol légihaderő azokban az esetekben, amikor nagy magasságokból próbálta meg a francia tengerpart bombázását, hasonlóképpen csak szokatlanul kis írméretű bombákat használt.

A sztratoszférarepülés problémájának megoldása tehát minden propagandisztikus híresztelés ellenére eddig nem sikerült a maga teljességében. Mint Gehris absztrahes egyik cikkében kijelentette, a német légihaderő számol azzal, hogy a kérdés gyakorlati megoldásával az angol-amerikai törekvéseket megelőzőleg a német részről a valódi sztratoszféra repülőgépek harcbevetésére talán már nem is a nagyon távoli jövőben sor kerülhet. (MN.)

Éket vertek a Krim-félszigeten szétszórt szovjet csapatok közé

A lendületesen előretörő német és román csapatok üldözik a Szebasztopol és Kertsch felé menekülő ellenséget — A krimi harcokban eddig több mint félszázezer szovjet katona esett fogságba

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

A Krim-félszigeten megvert ellenséget, az üldöző német-román egységek nagy nyomása — mint már rendkívüli jelentésben közöltük — két csoportra bontotta. Az ellenség egyik csoportja Sebastopola, a másik pedig Kertsch kikötőjén keresztül igyekezett menekülni. A menekülő seregek elszállítására készülő hajók közül a német légihaderő tizet, összesen mintegy 38.000 tonna ürtartalommal bombatelitalálattal elsüllyesztett, tizennégy másik hajót pedig súlyosan megrongált. Más harci repülőgépek Szebasztopol és Jalta kikötőjét, valamint a Kertsch város és a Fekete-tenger északkeleti partjának katonai célpontjait bombázták. Egy nagy uszódokkot legnagyobb kaliberű bombákkal teljibe találtak.

A krimi áttörési és üldöző harcokban eddig 53.175 szovjet katona került fogságba, ezenkívül 290 páncélcsoport, 218 ágyút, több páncélvonatot és nagy mennyiségű más hadianyagot zsákmányoltak vagy

megsemmisítettek. Még 13.000 aknát is eltávolítottak, amelyeket előrenyomulásunk megakadályozása céljából helyeztek el.

A Donecz-medencében az olasz csapatok újabb ipari helységeket foglaltak el.

A keleti front középső szakaszán tegnap, mint azt már rendkívüli jelentésben közöltük, gyalogsági és páncélosztagok elfoglalták Kursk városát, amely fontos csomópont és ipari központ.

Az Anglia körüli vizeken német harci repülőgépek elsüllyesztettek egy négyezer tonnás szállítóhajót és másik hat hajót olyan súlyosan megrongáltak, hogy további hajótörés elvesztésével lehet számolni.

Északafrikában német harci repülőgépek Sollumnál angol gépjárműoszlopokat vertek szét. A szuezi csatorna ellen intézett légi támadás alkalmával egy hatezer tonnás kereskedelmi hajót elsüllyeszttek el.

Ellenséges repülőgépek nem hatoltak német birodalmi terület fölé.

Német és román csapatok elfoglalták Krim fővárosát

katonai fontosságú célpontjainak bombázását.

A német légi egységek éjjel-nappal bombázták Szebasztopol tengerészeti erődítéseit és a kikötőbe-rendezések elleni támadás alkalmával telitalálatokat értek el. Egy szovjet hadihajót megrongáltak, egy szállítóhajót pedig lángborítottak.

Ellenséges repülőgépek november 2-re virradó éjszaka bombákat dobtak Németország északnyugati részében levő több városra. Három brit repülőgépet lelőttek.

A brit ellátási hajózás elleni harc során a német haditengerészet és légi haderő október hónapban összesen 441.300 tonna ellenséges hajóteret süllyesztett el. Ebből a tengeralattjárók 255.000 tonnát, a haditengerészet más egységei 18.000 tonnát és a légi haderő 168.300 tonnát semmisített meg.

Stalin arra szeretné rábírni Angliát, üzenjen hadat Romániának, Finnországnak és Magyarországnak

Amszterdamból jelenti az NTL: A londoni Daily Express jelentése szerint a szovjet kormány azt kérte a londoni kormánytól, hogy üzenje meg a háborút Romániának, Finnországnak és Magyarországnak. Az angol kormány a kérelemre azt válaszolta, hogy ezekkel az államokkal megszakította a diplomáciai kapcsolatokat és ezért egy hadüzenet ténylegesen nem jelentene változást. A szovjet kormány nem elégedett meg ezzel a válasszal és így a londoni kormány most Washingtontól kér tanácsot.

A BALTI SZOVJET FLOTTA BOMLÁSA

Stockholmból jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a „Stockholm Tidningen” harctéri tudósítójának jelentése szerint a finn öbölben erős ágyúzás folyik. A baltitengeri szovjet flotta helyzete igen

súlyos, ezenkívül az október elején kézrekerült egyik iratból az is kiténik, hogy a hadihajók légénysége között a fegyelem szinte teljesen felbomlott.

A SZOVJET RÁDIÓ IS BEVALLJA ...

Amszterdamból jelenti a Rador: A szovjet rádió közölte a szovjet Tass-iroda jelentését, amely szerint a keleti front minden szakaszán a németek előrenyomulnak.

FINN KÖZLES

Helsinkiből jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy egy rövid hivatalos jelentés szerint a vasárnap esti három szovjet légitámadás alkalmával a ledobott bombák Helsinki külső negyedében egy magánházat összeromboltak.

Olaszország rokonszenvvel kíséri Törökország béketörekvéseit

Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője Izmet İnönü török köztársasági elnök legutóbbi beszédével foglalkozik. A beszéd, — hangoztatja a Stefani szerkesztője, — rámutatott Törökország szilárd elhatározására, hogy kívül akar maradni a háborus bonyodalmakon és minden erejével szabadsága és függetlensége megőrzésén fáradozik és ezért megelégedést keltett Olaszországban.

— A fengelyhatalmak sohasem követelték Törökországtól olyasmít, ami ellentétben lenne semlegességével,

melyet mindmáig megőrzött. Ha más államok ugyanezt a példát követték volna, a háboru nem terjedt volna úgy ki, ahova ma jutott... — írja a Stefani szerkesztője. Olaszország méltányolja Törökország akaratát, hogy minden hatalommal békében akar élni. Olaszország tudja, hogy Törökország helyzete nem könnyű és rokonszenvvel kíséri az ankarai kormány önálló politikai vonalvezetésre irányuló törekvéseit.

Az angol propaganda mindent elkövet, hogy cáfoljon és közben ellentmond önmagának

Rómából jelenti a Rador: Az angol propaganda minden lehető elkövetett, hogy megcáfolja az egyik komoly amerikai sajtóügynökségnek azt a híret, amely szerint a washingtoni kormány azt kérte az angol kormánytól, hogy

bocsássa rendelkezésére a brit birodalom területén levő támaszpontokat — írja a „Popolo di Roma”. A londoni cáfolat azt állítja, hogy a hír nem felel meg a valóságnak, mert

csupán aziránt folynak tárgyalások egyrészt Amerika, másrészt pedig Ausztrália és Újzéländ között, hogy

azok engedjék meg háboru esetén az amerikai flottának kikötőik és támaszpontjaik használatát.

Igy tehát — fejezi be cikkét a római lap — nem cáfolatról, hanem a hír megerősítéséről van szó.

A japán-amerikai háboru kirobbanása Roosevelttel lelkiismeretén szárad

Tokióból jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a „Nishi Nishi” című japán-amerikai viszonyról foglalkozva megállapítja, hogy a Fehér Ház magatartása miatt a két állam között a helyzet egyre feszültebbé válik. Ha a Csendes-óceánon bekövetkeznék a katasztrófa, — fejezi be cikkét a lap, — mert az amerikai nép vezetői rosszakaratról tesznek tanúságot és a japán nép türelme sem végtelen, akkor a felelősség ezért csak Rooseveltet és munkatársait terheli.

AZ AMERIKAI HADITENGERESZET HATÁSKÖRÉNEK BŐVÍTÉSE

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda:

Roosevelt elnök törvényrendeletet irt alá, melynek értelmében a partvédelmet teljesítő amerikai őrhajók, melyek eddig csekély kivétellel polgári hatóságok hatáskörébe tartoztak, a jövőben az amerikai haditengerészet felügyelése alá kerülnek.

KANADA MINISZTERELNÖKE ROOSEVELTNEL

A Német Távirati Iroda egy másik newyorki jelentése közli, hogy Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke Hyde Parkban szombaton Roosevelttel elnökkel megbeszéléseket folytatott és vasárnap este utazott vissza Ottawába. (Rador).

Berlin hivatalosan megcáfolta Roosevelttel „titkos” értesüléseit

Az egyházak eltörlésének és a papok gyűjtőtaborba utalásának terve: hazugság — A Szentírás helyettesítő „Mein Kampf”, az Isten helyét elfoglaló Führer és a nemzetközi nemzetiszocialista egyház felállítása: Roosevelttel agrémei

Berlinből jelenti a Rador: A Führer főhadiszállása a német birodalom következő hivatalos nyilatkozatát adta ki:

1. Az Egyesült Államok elnöke október 28-án tartott beszédében ezeket állította:

A WASHINGTONI HIRVERÉS

a) Az Egyesült Államok kormánya a német kormány által készített titkos térkép birtokában van. Közép- és Délamerika térképéről lenne szó, arravonatkozólag, hogyan akarná azokat a Führer újjászervezni, a fennálló tizenegy állam helyett öt hűbéres államot létesítve s így

a délamerikai földrészt német uralom alá vonná.

Az öt állam egyike — hír szerint, — magában foglalná Panama köztársaságot és a Panama-csatornát is.

b) Az Egyesült Államok kormánya egy másik német eredetű okmány birtokába is jutott volna. Ez a dokumentum egy tervezet lenne, mely szerint Németország, a háboru megnyerése után megszüntetné az összes létező vallásokat.

A katolikus, protestáns, mohamedán, hindosztáni, buddhista és zsidó vallásokat eltörlnék, az egyházi javakat elkoboznák, a keresztet és más vallási jelvényeket eltávolítanák, a papságot pedig gyűjtőtaborba utalás fenyegetésével elhallgattatnák.

Az egyházak helyére a nemzetközi nemzetiszocialista egyház lépne, melyben a német birodalmi kormány

kiküldött szónokai működne. A Biblia helyett Hitler: „Mein Kampf” című művéből vennének részleteket, ez a könyv helyettesítené a „Szentírást.” A kereszténység jelképét, a keresztet a horogkereszt és a kivont kard váltaná fel,

Isten helyét pedig a Führer foglalná el.

NÉMET HIVATALOS VÁLASZ

2) Ezekkel az állításokkal szemben a német birodalmi kormány megállapítja a következőket:

a) Nem létezik egyetlen egy, a német kormány által összeállított térkép sem, mely Közép- és Délamerika felosztására vonatkozna. Hasonlóképpen semmiféle tervezet nem készített a birodalmi kormány a vallások eltörlésére.

Mindkét esetben a legközönségesebb és legvaskosabb hamisításról van szó.

b) Azok az állítások, hogy Németországnak szándékában állana Délamerika elfoglalása s a föld összes vallásainak, összes egyházaiknak megszüntetése és azok helyettesítése egy nemzeti szocialista egyházzal, oly ostoba és lehetetlen kitalálások, hogy

a német kormány nem is tartja érdemesnek, hogy foglalkozzon velük.

A német birodalmi kormány a fentieket diplomáciai uton tudomására hozta az összes semleges

Fordításokat,

okmányokat, irodalmi és szakmunkákat, román, német vagy magyar nyelvű vagy nyelvre, vállaik. Levelezés érdeklődésre valózok. Timisoara III, Strada Rusu-Sir anu 2 sz.

Visszacsatolási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

kormányoknak, közöttük a közép- és délamerikai kormányoknak is.

AZ AMERIKAI SAJTÓ KÖZÖLTÉ A NÉMET NYILATKOZATOT

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: A vasárnapi newyorki lapok nagy címek alatt közölték a német hivatalos megállapításokat Roosevelttel elnök legutóbbi beszédével, kapcsolatosan. Az amerikai sajtó evvel a kérdéssel kapcsolatban, sajtóügynökségek közlése alapján számos Berlinből továbbított hírt közölt.

A német nyilatkozathoz egyelőre az amerikai lapok nem fűztek megjegyzéseket. (Rador.)

ROOSEVELT KÖVETKEZETESEN FOLYTATJA AZ AMERIKAI NÉP MEGTÉVESZTÉSÉT

Berlinből jelenti a Rador: A „Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz” azt írja, hogy a válások megszüntetésével és Délamerikanak felosztásával kapcsolatos, állítólagos tervekhez vonatkozó ki- jelentéseknél

sokkal veszedelmesebbek Rooseveltnak ama állításai, amelyek szerint német tenger- alattjárók megtámadták amerikai hadi- hajókat.

Amikor Roosevelttel a semlegességi törvény visszavonását megindokolta, felhasználta a „Kearny” amerikai torpedóromboló megtorpedózását. Az amerikai tengerészeti miniszterium azt állította, hogy ezt a torpedórombolót egy német tengeralattjáró támadta meg, Knox miniszternek azonban később be kellett vallania, hogy a torpedóromboló egy angol hajókaraván segítségére sietett és

mélyvízi bombákkal támadta meg a német tengeralattjárót.

Azt is be kellett ismernie, hogy a német tengeralattjáró csak azután lőtte ki a torpedót az amerikai hajóra. Ez tehát csak azért történt meg — írja a lap — mert az amerikai hadihajók utasítást kaptak, hogy a brit tengeri erőkkel együtt szálljanak szembe a német haditengerészet egységeivel. Roosevelttel elnök, a muit tapasztalatai szerint, nem fogja megváltoztatni a hozott határozatokat és azt sem lehet remélni, hogy az amerikai közvélemény megakadályozza az események kifejlődését. Ellenkezőleg, — fejezi be cikkét a német lap —

Roosevelttel valószínűleg folytatja az amerikai nép megtévesztését

és ezáltal feláldozza majd az amerikai ifjúságot a háboruban.

Ez igen!

Három év alatt hat gyermekük született!

Brüsszelből jelentik: A belga sajtóban nagy szenzációt keltett az a hír, hogy egy fiatal házaspárnak, még nem is egészen három évi családi élet után, már hat gyermeke van.

Történt a dolog a következőképpen: A házasság első esztendőjében a fiatalasszony ikreknek adott életet.

A két gyermek valóságos kis vagyuró.

Makkegészesek és apjuk ugyancsak törheti fejét a család ellátására, mert a legénykék farkasótvágytak.

Ezeket a második esztendőben egy kisleány követte, aki egészséges fizikum és étvágy tekintetében ikerbátyjai nyomdokába lépett. Most pedig a fiatal anyának

hármaskréj születtek:

egy fiúcska és két kisleány. A belga lapok évődve megjegyzik, hogy ily eredményes „kezdés” után — három év alatt hat gyermek! — nem lehetetlen, hogy a házaspár ezüstlakodalmán egy kisebb városnegyed népszenetnek majd be a gyermekek és — ha a szülői példa hatni fog, — az unokák...

ROMÁNIA: Délkeleteurópa központja

— mondotta Antonescu Mihai helyettes minisztereinek a Román Műszaki Társaság hatvanéves fennállása alkalmából tartott jubileumi ünnepségen

Bucurestiből jelentik: A román mérnökök által létesített első vasutvonal felavatásának és a műszaki társaság fennállásának hatvanadik évfordulója alkalmából a mérnökök egyesületének székházában Őfelsége I. Mihai király jelenlétében diszközgyűlést tartottak, amelyen a politikai, gazdasági és tudományos élet számos kiválósága is megjelent. Az ünneplő közönség lelkesen éltette az uralkodót, aki a diszközgyűlésen elnököl. Őfelsége mellett foglalt helyet Antonescu Mihai helyettes minisztereinek és Busila mérnök, közmunkaügyi miniszter, a műszaki társaság elnöke. Őfelsége megnyitó szavai után elsőnek Busila miniszter, a jubiláló egyesület elnöke emelkedett szólásra és az ünnepség jelentőségét méltatta.

Ezelőtt hatvan évvel valósult meg a román mérnökök első nagyszabású műszaki alkalmatlansága: a Buzau—Marasesti-i vasutvonal (1881 október 18—30), melyet dísző emlékü I. Carol király avatott fel.

A szónok kijelentette, hogy ezt a vasutvonalat román

mérnökök terveztek és valósították meg s ez a tény az ország gazdasági fejlődésében új korszakot nyitott. A továbbiak során az elnök a román mérnökök háláját tolmácsolta Őfelsége I. Mihai királynak, akinek jelenléte ezen az évfordulón biztatás a román mérnökök számára az újjáépítő munkában. A mérnöktestület nevében hódolatjeljes üdvözlőt nyújtotta Őfelségének és az Államvezetőnek. Szavait a megjelentek lelkesen megtapsolták.

Az elnöki beszéd után Busila miniszter felolvasta Antonescu Ion marsall, államvezető üdvözlő táviratát, melyben a maga és a kormány nevében legmelegebb jókívánásait küldi a jubiláló testületnek az ország haladásáért és a román műszaki tudomány fejlesztéséért folytatott tevékenységéhez. Ezután Stratulescu professzor a mérnöktestület, Stoica Vasile mérnök a közigazgatási tanács, C. C. Teodorescu professzor, rektor pedig a bucurestii műegyetem nevében szólalt fel és mondott üdvözlő beszédet.

A román nemzeti érdekek érvényesülése

Általános tetszésnyilvánítás közepette emelkedett szólásra Antonescu Mihai minisztereinek helyettes. Bevezető szavaiban

a dinasztia és a nemzeti építőmunka nemes hagyományokon alapuló közösségét hangsúlyozta (nagy taps!)

és kiemelte azt az odaadó, fáradhatatlan munkásságot, melyet hat évtized során a román mérnökök a nagy nemzeti célok érdekében kifejtettek. Párhuzamosan az 1881. évi és a mai helyzet között, mely — mint mondotta — jelképesen hasonlít egymáshoz.

— Akkor a román nép I. Carol király építő uralma alatt, egy nagy nemzedékekkel, mely a hazaszeretet eszményét minden érdek fölé helyezte, nemcsak a nemzet felemelkedésének eszközeit tudta megvalósítani, de öntudatosan és bátran

megnyitotta a román érvényesülés útját is, itt, a Dunánál, a Kárpátok és a Fekete-

tenger között.

— A román mérnökök által épített első vasutvonal létesítése, — hangoztatta Antonescu minisztereinek helyettes, — a román dinasztia első bátor fellépése volt a külső imperializmusokkal szemben és kizárólagosan a román nép belső egységességének szükségességét tekintette céljával. Amikor a Buzau—Marasesti-i vasutvonal készült, az oroszok azt akarták, hogy Jasi—Ungheni irányában épüljön vasút, hogy azon keresztül terményeink Odessza felé irányítottassanak. Ausztria-Magyarország viszont arra törekedett, hogy Moldova északi részén, Cernauti—Bécs irányában létesítsék a vonal. A románok és a bölcs román mérnökök I. Carol király és az akkori államvezető tanítását követték és az első vasutvonalat Buzau és Marasesti között építették, hogy a két fejedelemség egyesülése után létrejövő közöttük a technikai egyesülés és életközösség. (Taps!)

Románia hivatása Délkeleteurópában

— A román nép nagy órákat él át ma, — mondotta beszéde további során a helyettes minisztereinek. — Az állam élén egy fiatal, szeplőtelen uralkodó áll, aki román földön született és nevelkedett, ortodoxiánk híve, aki a legszentebb nevet viseli, melyet valaha nemzeti történelmünk egy államvezetőnek ajándékozott!

A megjelentek állva, hosszasan lelkesen tapsolnak és éljenek Őfelsége Mihai királyt.

— Az új királyság felépítője — folytatta a helyettes minisztereinek — az erő és bátorság embere, katona és államférfi: Antonescu marsall, aki a harcot azért folytatja, hogy Mihai király királyságából az legyen, amiből annyi szenvedés, áldozat és harc után ennek a népek joga van! (hatalmas taps!)

A szónok ezután utalt arra, hogy az egykori imperialista fenyegetés megszűnt és az új Európában, itt a Délkeleten Romániára nagy hivatás vár. Nagy küldetése a román mérnöki karnak az összekötő vonalak létesítése.

Három pályatétel a jubileum alkalmából

A mérnöki kar értékes tevékenységét méltatta ezután a minisztereinek helyettes, majd Antonescu marsall megbízásából közölte, hogy a jubileum alkalmából három pályadíj létesítésére háromszázezer lejt adományoznak a műszaki tanácsnak.

1) I. Mihai király pályadíj: „Délkeleteurópa közlekedési útjai és a román technika hivatása” c. pályamű jutalmazására.

2) Antonescu marsall pályadíj: Ezzel a dunai

— Tekintettel kell lenni arra, — mondotta, — hogy Északbukovina és a moldovai Pokutzia révén a Baltikum felé emelkedünk, összeköttetést létesítve a Baltikum és a Fekete-tenger között, a Fekete-tengeren és a szorosokon keresztül pedig a Földközi-tenger és a Közelkelet felé. A Duna által a Németországgal baráti központi hatalmakkal az összeköttetésünk Középeurópa gazdaságainak levezetésére. A Banat jobbszárnya révén a latin Adria felé van kapcsolatunk, a Kárpátok által pedig, mely mindenkor a román népe, a Balkánt vesszük körül és földrajzi helyzetünk folytán egyensúly-rendszert biztosítunk, biztosítjuk az élet és a civilizáció egységét abban a földrajzpolitikai keretben, melyet maga a Gondviselés adott nekünk s amit senki sem vehet el tőlünk (hatalmas taps!). Középeurópa, a balti Európa, a Balkán és a tengerszorosok között a közlekedési utakat meg kell teremteni. A román mérnökök géniuszának eszaki-köznyia kell a marsall munkájához, hogy új utak létesüljenek Mihai király királyságában, Délkeleteurópa központjában (hosszas, hatalmas taps!).

vizesések és azok energiaforrásul való felhasználásának tárgyáról irt legjobb pályamunkát jutalmazták.

3) A felszabadító mérnökök pályatétele: „A román utak szerepe földműves népünk életszínvonalának emelésében” címmel.

E pályatételekkel is kifejezi Antonescu marsall kormánya azt az értékelést és nagyrabecsülést, melyet a műszaki tudományok munkásai iránt viselnek.

Zárószavaiban Antonescu Mihai helyettes minisztereinek Őfelsége I. Mihai királyt és Antonescu marsallt éltette. A diszközgyűlés közönsége felállva, hosszasan tapsolt és az uralkodót éltette.

Az ünnepség befejeztével Őfelsége I. Mihai király és Antonescu Mihai minisztereinek helyettes beírta nevét a műszaki társaság aranykönyvébe. Az ünnepség délből tizenkettőkor ért véget. Ezután a jubiláló egyesület tagjai, Busila miniszterrel, elnökükkel az élen, megkoszteruhták I. Carol király szobrát a királyi palota előtti téren. (Rador).

London akaratlanul is megerősítette a japán vezérkar közleményét

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: A japán forrásból származó híreket mértékadó londoni körök akaratlanul is megerősítették, amikor kijelentették, hogy nincs semmi tudomásuk arról, mintha a japán csapatok határsértést követtek volna el Thaifölddel szemben, — írja az United Press. (Rador)

Wawell hol itt, hol ott... Jelenleg Szingapurban tárgyal

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírszolgálat közölte, hogy Wawell tábornok Ranggonból repülőgépen Szingapurba érkezett, ahol Brooke-Popham távolkeleti brit főparancsnokkal és Layton-nal, a kínai erők főparancsnokával tárgyal. (Rador)

Irakban letartóztattak több száz magasrangú tisztviselőt

Isztambulból jelenti a Rador: A Havas-OFI ügyvétség bagdadi értesülése szerint Irakban eddig háromszáztizenöt magasrangú tisztviselőt tartóztattak le, akiket egy Bagdad környéki koncentrációs táborban helyeztek el. Ezenkívül több mint kétszázötven tisztet távolítottak el, akiket azzal vádolnak, hogy rokonszenveztek Kailani mozgalommal. A magasrangú tisztviselők letartóztatásával kapcsolatban parlamenti körökben nem tartják kizártnak, hogy a kamarát is feloszlatták. A kamara tagjai közül számosan ugyanis Kailani hívei voltak.

Háborus termelési miniszterium felállítását tervezi Churchill

Stockholmból jelenti a Rador: Az NTI közlése szerint a Dagens Nyheter című lap londoni tudósítása foglalkozik Granville Edgar liberális képviselőnek az alsóházban tett nyilatkozatával. Ebben a képviselő kijelentette, hogy az angol kormányválság küszöbön áll. Ez megerősíteni látszik azt a hírt, amely a Churchill-kormány átalakítására vonatkozólag terjedt el. A lap még hozzáfűzi, hogy az átalakítás Halifax lordot, a közellátási és a külügyminiszter személyét érintené. A Manchester Guardian arról ad hírt, hogy Churchill külön háborus termelési miniszterium felállítását tervezi.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
a nagyfilmek színháza

Ma a szezon legaktuálisabb filmbemutatója!
A német filmgyártás legnagyobb kémfilmje!



A santonai rejtély

A főszerepben a német filmművészet legkitünőbb gárdája:

Gustav Fröhlich
Camilla Horn
Paul Wegener

Műsoron kívül a legújabb 11. számú ONC és az 527. számú UFA háborus híradók. Előadások 3, 5, 7.12 és 9.30 órákor.

Galetta Timisoara

női és férfi divatružlet nov. 1-től a belvárosi Str. Mercy 1 sz. alól átköltözött a Str. Mercy 5 sz. alá (volt Rotschild Zelma üzlethelyiségbe)

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
 Telefon: 28-10.
 Aradi szerkesztő: Babuczay György,
 Eminescu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belsődon házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 30.—
 lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
 évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyár-
 nak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres
 előfizetési díj kétszerese.

Tulazúst óra

volt valaha deakkorunkban álmaink netovábbja, mi-
 kor még divatos volt ez az ötvözet. Bizony van már
 harminc esztendeje is annak, amidőn még nagyon
 hordották ezeket a fehér-fekete csikozott vagy fehér-
 fekete sakktablás ezüst tárgyakat. Azóta a divat fej-
 lődése során valahogy kiment a tulazúst a haszná-
 latból, éppen úgy mint akár a tölcserüjju kabát, a
 kecsgeorru cipő, a kerek kézelő és még annyi minden
 más folyton váltakozó használati cikk. Most azonban,
 hogy Tula város neve szerepel a keleti fronton,
 ismét eszünkbe jut a tulazúst. Mert a hasonló
 tartományban van a túlnak a hazája, ott bányász-
 zák és ott keverik. A tulazúst vagy ujezúst ugyanis
 sajátos vegyület, amely tulajdonképpen az argentin
 réz és cink ötvözet. Messzi vidékről származott te-
 hát a tulazúst, amelyből oly kívánatos, tetszetős ék-
 szereket készítettek egy elmúlt kor ifju nemzedé-
 kének.

— **Riccardi olasz miniszter üdvözlőtáviratai.** Ric-
 cardi olasz valutügyi miniszter, aki látogatást tett
 Romániában, az országból való távozása alkalmából
 táviratot intézett Antonescu Ion tábornagy államve-
 zetőhöz, Antonescu Mihai helyettes miniszterelnökhöz
 és Marinescu Ican nemzetgazdasági miniszterhez. Az
 Antonescu tábornagy államvezetőhöz intézett távira-
 tában megleghangu köszönetét fejezte ki a felejtethe-
 len forradatásért. Ugyanakkor az ország további fej-
 lődése iránti jókívánásait is kifejezésre juttatta.
 Megemlékezett a táviratban a dicsőséges román had-
 seregéről is, amely az államvezető vezetésével Róma
 nyorodokain halad a barbarizmus elleni harcban. Vé-
 gül Antonescu Ion tábornagy államvezető felesége
 iránti mélyeség tiszteletét tolmácsolta. — Az Anto-
 nescu Mihai helyettes miniszterelnöknek küldött táv-
 iratában hangortatja, hogy az országban töltött fe-
 lejtethez napok, a szívélyesen figyelmes vendég-
 látás folytán lelkeben mély benyomást keltek. Az-
 után őszinte rokonszenvvel biztosítja a helyettes
 miniszterelnököt és kijelenti, hogy romániai látogatá-
 sáról a legszebb emlékeket őrizi meg. — A nemzetgaz-
 dasági miniszterhez intézett táviratában köszönetet
 mond a vendégszerető udvariasságért, amellyel kör-
 rülvették és ama meggyőződésének ad kifejezést,
 hogy a megbeszélések eredményeként a Románia és
 Olaszország közötti gazdasági és kereskedelmi ka-
 pcsolatok az új Európa keretében gyümölcsözően to-
 vábfejleszhetnek. (Rador)

— **Új vezető a központi cenzurahivatal élén.** Bu-
 curestiből jelentik: Antonescu Mihai miniszterelnök-
 helyettes Georgescu Pascal hadbíró-erzede helyébe
 Atanasiu hadbíró-örngyot, aki eddig Antonescu Ion
 tábornagy-államvezető katonai irodájában teljesített
 szolgálatot, a központi cenzurahivatal élére kinevezte.

— **Felavatták a iasi új rádióállomást.** Bucurestiből
 jelentik: Iasiiban vasárnap ünnepélyes külsőségek
 között avatták fel az ott létesített új rádióadóállomá-
 st, a „Radio Moldova”-t. A nemzeti művelődés és
 hírterjesztés e nagyfontosságú intézményét Iasi tár-
 sadalma örömmel és a legteljesebb megelégedéssel fo-
 gadta. Az ünnepséget, istentisztelet vezette be, melyet
 Moldova metropolitája celebrált, fényes papi segéd-
 lettel. A felavatási szertartáson megjelentek a rádió
 igazgatósága mellett a hatóságok és a moldovai tu-
 dományos élet képviselői. Antonescu Mihai helyettes-
 miniszterelnök a felavatás alkalmából, rádióüzenet-
 ben az új intézmény nemzeti jelentőségét méltatta,
 utalva arra, hogy Iasi, a történelmi város, keresztény
 és nemzeti hagyományával arra hivatott, hogy a ro-
 mán szellemiség erejét sugározza ki azokra a vidé-
 kekre, melyek az új rádióadó népművelési hatóság-
 rába tartoznak. Az ünnepi beszédet mondott még Moldo-
 va metropolitája, valamint a rádió igazgatója, majd az
 új állomás a napi műsort sugározta. (Rador)

— **Híratörő horvátok.** Zágrábból jelenti a Rador:
 A Stefani-iroda közli, hogy hívatások körök kijelen-
 tése szerint eddig 18 000 horvát a 24. november
 1-én tér vissza Szerbiából Horvátországba.

Szenzációs mérleg! A NAGY KOLEKTURA

GHEORGHE STĂNOIU

fizetett az utolsó osztálynál

5 millió	55.378	számmal
2 millió	37.201	„
1 millió	14.980	„ mozgó prémiummal
1 millió	49.902	„ „ „
1 millió	56.493	„ „ „
1 millió	34.412	„ „ „
1 millió	9.314	„ mozgó prémiummal
1 millió	12.222	„ „ „
1 millió	69.669	„ „ „
500.000	28.642	„
500.000	29.450	„
500.000	66.990	„
500.000	44.963	„

és még sok más nyereményt

Egy szerencsés milliomos M. M. ur, a Timișoaran működő
 Ciuji Nemzeti Színház tagja és a 62.721-es egész sorsjegy
 szerencsés tulajdonosa, Dr. Gârda George, Faget községből

Vegyen szerencsés számokat a **Gheorghe Stănoiu** timișoarai fióknál,
 Bd. Regele Ferdinand 6. Tel. 30-06. Sorsjegyek ára: ¼ 250, ½ 500, egész 1000 lei

— **Argay György evangélikus szuperintendens**
 beiktatása az aradi vezető lelkesi állásba. Argay
 György evangélikus szuperintendensnek az aradi ve-
 zető lelkesi állásba való beiktatása november 5-én,
 délelőtt tíz órakor az aradi evangélikus templomban
 megy végbe. A beiktatást Nikodémusz Károly egyház-
 kerületi főjegyző Sipos András és Ponyiczky László
 esperesek segédletével végzi. Az ünnepségen közremű-
 ködik Fischer Ernő zongoratanár, aki orgonán Bach-
 variációkat ad elő. Schmitzer Paula énekesnője, Hum-
 mer: Allelujája után a Római Katolikus Enekkar Bee-
 thoven: Isten dicsőségét énekl. Este hét órakor vallá-
 sos est lesz a templomban, amikor Biró László brasov-
 megyei lelkes tart előadást, Fischer Ernő orgona-
 számmal működik közre, Zalay Sándor pedig hegedűn
 Paradis: Steilien című szerzeményét adja elő. Argay
 György szuperintendensi beiktatása későbbi időpont-
 ban történik.

Üszikabálókat, ruhákat lesi, tiszti szépen és jutányos áron Markovits Károly

ARAD, Str. a Duca 7

— **Ledöntötték VII. Eduard angol király szobrát.**
 Vichyből jelenti a Rador: Az NTI értesülése szerint
 ismeretlen egyének VII. Eduard angol királynak Can-
 nesben, az-Ésplanade-téren felállított szobrát ledön-
 tötték és összetörték. A tetteseket nem találta meg a
 rendőrség.

— **Fratelii munkás öngyilkosága.** Gettvan János
 hatvan éves, Fratelian lakó munkás, a fratelii Lat-
 ter-téglagyárba egy téglaszárítói készpénzt loptak el. A
 betörők a kereskedés udvarra nyíló ajtaján törték fel
 a lakatot és az üzletben felnyitották a kézi pénztárt,
 amelyben tizenkétezer lejt találtak. Az egyik aszal-
 fiókban még negyvennyolcezer lejt került a kezükbe,
 de a másik fiókot, amelyben kétszáz ezer lejt volt, nem
 nyitották fel. A tettesek kézrekerítésére a turdai
 rendőrség megindította a nyomozást.

— **Vakmerő betörés Turdán.** Ismeretlen tettesek
 behatoltak a Turda szövetkezett turdai papirkereske-
 désebe, ahonnan hatvan ezer lejt készpénzt loptak el. A
 betörők a kereskedés udvarra nyíló ajtaján törték fel
 a lakatot és az üzletben felnyitották a kézi pénztárt,
 amelyben tizenkétezer lejt találtak. Az egyik aszal-
 fiókban még negyvennyolcezer lejt került a kezükbe,
 de a másik fiókot, amelyben kétszáz ezer lejt volt, nem
 nyitották fel. A tettesek kézrekerítésére a turdai
 rendőrség megindította a nyomozást.

— **Lelepleztek egy titkos rádióleadót.** Szófiából
 jelenti a Rador: Havas-OFI közli, hogy megállapítot-
 ták annak a titkos rádióállomásnak a helyét, amely
 hónapok óta zavarja a bolgár rádióállomás leadásait.
 Koranoff bolgár közlekedésügyi miniszter közölte az
 újságírókkal, hogy ez a titkos rádióleadó állomás, biz-
 tos megállapítások szerint, a Krim félszigeten mű-
 ködik.

— **A 150 nyelven „beszélő” ember.** A világtörté-
 nelem feljegyezte, hogy Messzofanti Vilmos, a nyelv-
 tudás világrekordere nem kevesebb, mint 56 nyelven
 beszélt. Ezt a különös világrekordot tulszárnyalta egy
 dr. Schultheiss nevű berlini tolmács. A tolmács aki
 saját állítása szerint 150 nyelven ért, beleértve ebbe
 a számba természetesen a különböző dialektusokat is.
 Dr. Schultheiss, az európai kultúrkör országainak
 nyelvén kívül, Ázsia és a Kelet nyelveivel, főképp India
 rengeteg nyelvjárásával is foglalkozott. A klasszikus
 nyelvek tanára volt dr. Schultheiss régebben egy kö-
 zépiskolában.

— **Minden angol csak vagyona felével rendelkezik**
 szabadon. Madridból jelenti a Rador: A Ya című lap
 londoni tudósítója közli, hogy a november elseji adó-
 emelés Angliában azt jelenti, hogy minden angol csak
 vagyona felével rendelkezik. Az összes italok, cigaret-
 ták, mozi és színház, valamint autóbusszjegyek, a ru-
 házkodási és lábbeli cikkek, az illatszerek, ékszer,
 ingatlanok és még a konyhai edények után is adót kell
 fizetni.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epe-
 najtó a Dr. Földes-féle Solvo-pírula.** Székreke-
 dés, bélröngyhesség, rossz emésztés, gyomorron-
 tás, felfúvódás, rossz- és bélfájdalmaknál tel-
 jes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Min-
 den városi és vidéki gyógyszerertárban és dro-
 gériában kapható.

— **Egy templom szőtfűrészelése.** A bretani St
 Barbara templom freskóit, falait és festészeti kin-
 cseit már régóta pusztulással fenyegette a talajvíz és
 hiábavaló volt minden a pusztulással szemben. Erre a
 alapfalakat körülfürésztették, az egész templomot pár
 centiméterrel magasabbra emelték s az így támadt
 rést az alapfalak és a templom között nedvességszig-
 telő anyaggal töltötték ki.

— **A VISSZACSATOLÁSI KÖLCSÖN MINIMÁLIS JEGYZÉSEINEK HATÁRIDEJÉT MEGHOSSZABBÍTOTTÁK.** Bucarestből jelentik a Rador: A pénzügyminisztérium közli, hogy a visszacsatolási kölcsön minimális jegyzéseinek határidejét december elsejéig meghosszabbította, tekintettel arra, hogy a termés befutása még nem fejeződött be és a házbérek beszédése is még folyamatban van.

— **A német pénzügyminiszter Szófiában.** Szófiából jelentik a Rador: Schwerin von Krossigk gróf német birodalmi pénzügyminiszter Beckerle szófiái német követ társaságában hétfőn reggel a bolgár fővárosba érkezett. A pályaudvaron Bojiloff bolgár pénzügyminiszter üdvözölte német kartársát.

— **Anglia hajótér-állománya napról-napra csökken.** Amszterdamból jelentik az NTI: Az angol rádió az élelmiszelek hiányával foglalkozva rámutatott arra, hogy ez a tény elsősorban a napról-napra csökkenő hajótér mennyiségnek tulajdonítható. Eppen ezért a szigetországban a legszigorúbb élelmiszer-adagolást vezették be.

— **Az aradi MONT hivatali intézkedései.** Az aradi városi MONT hivatal a belügyminiszter rendelete értelmében az aradi intézményeknek és vállalatoknak légitámadás esetére az alábbi intézkedések megtételét ajánlja: Amennyiben a helyi viszonyok és az időjárás megengedi, a lehetőséghez képest több ablakot nyitva kell tartani, ahol kettős ablak van, ajánlatos este a belső ablakot nyitva hagyni. Éjszaka a belső függönyöket lehetőleg félre kell húzni, a fából készült redőnyöket, zsalugátereket és külső ablakvédő deszkaburkolatot pedig be kell zárni. Ezen intézkedések nem változtatják meg a belső világítás elsötétítésére vonatkozó rendelkezéseket, mert a fény a legbiztosabb célpontot képezi.

NYUGDÍJFIZETÉS ARADON. Hétfőn megkezdődött Aradon az állami nyugdíjak fizetése a pénzügyigazgatóságon. Kedden délelőtt az E—N, délután az A—D, szerdán délelőtt az A—Z és délután az M—O betűvel kezdődő nevek vehetik fel illetményüket.

— **Rendelkezési és létszámfeletti állományba helyezett bírák.** Bucarestből jelentik: A hivatalos lapban megjelent rendeltetvény alapján az erdélyi és bánági táblabírósgoktól, törvényszékektől és járásbírósgoktól a következő bírákat helyezték rendelkezési állományba: Nesselrode Károly törvényszéki bíró Arad, Togoe Alexandru járásbíró Medias és Nasturas Leon törvényszéki elnöki rangban levő járásbíró Timisoara. Létszámfeletti állományba helyezett bírák: Stanescu Nicolae törvényszéki bíró Arad, Viñanu Alexandru törvényszéki bíró rangban levő bíró a Belus-bihori törvényszéken, Ghica Grigore járásbíró Alba-Iulia, Sandru Emil tanácsbíró az Alba-Iuliai törvényszéken, Ionas Leon tanácsbíró a timis-terontali törvényszéken, Pop Iuliu tanácsbíró a tarnavareai törvényszéken és Simionescu Nicolae tanácsbíró a fagarasi törvényszéken.

— **Szárítás gyapottal.** Ha a vegyész egy vegyületet ki akar szárítani, akkor a vegyületet foszforpentoxiddal együtt légritka térbe helyezi. Ebben az esetben a nedvesség utolsó maradványait az illető vegyületből vagy testből átszivja magába a foszforpentoxid. Megkísérelték, hogy tisztított gyapotot ezzel az eljárással szárítsanak és kiderült, hogy ez lehetetlenség, mert éppen ellenkezőleg történik: a gyapot még a foszforpentoxidból is magába szivja a nedvességet. Ezért kémiai eljárások során szárításra már a élmak sokkal megfelelőbb közönséges gyapotot használják.

— **Bányászerecséltenség Kanadában.** Newyorkból jelentik a Rador, hogy a kanadai Alberta tartomány egyik szénbányájában bányalégrébbolás következtében két tárna összeomlott. Az összeomlott tárnák harminc bányász temettek el, akik valószínűleg valamennyien meghaltak. A mentési munkálatok során eddig három bányász holttestét találták meg.

— **Alagut terveznek a Panama csatorna alatt.** Stockholmól jelentik a Stefani iroda: Newyorkból érkezett híradás szerint az amerikai kormány a Panama csatorna alatt építendő alagut tervezését tanulmányozza. A munkálatok legalább négy évig tartanak.

— **Milyen forró a vasaló?** Ennek a kérdésnek nemcsak a háztartásban van jelentősége, hanem a textiliparban is. Különösen az érzékeny műselyemanyagok készítésénél van jelentősége annak, hogy ne lépjenek túl egy bizonyos, meghatározott hőmérsékletet, 160 fok Celsiusra. A vasaló hőmérsékletének állandó ellenőrzésére az iparban egy kis rudacska használják. A rudacska egy benzilidnek nevezett vegyületből áll. A benzilid már 160 foknál megolvad. Ha a vasaló hőmérséklete 160 foknál nagyobb, a rudacska, melyet hozzáérintettünk, megolvad és fehér foltot hagy hátra. Ha a vasaló hőmérséklete ennél a 160 foknál kisebb, akkor a fehér folt nem mutatkozik.

— **Olaszország háborús kiadása tizenöt hónap alatt hetvenhatmilliárd líra.** Rómából jelentik a Rador: A kamara költségvetési bizottsága előtt emondott beszédében az olasz pénzügyminiszter közölte, hogy 1940 július elejétől 1941 október elejéig Olaszország háborús kiadásai elérték a hetvenhatmilliárd lírát. Az összeget harmincegymilliárdot jövedelmező kincstári jegyekből, valamint az olasz jegybank által folyósított hétmilliárdnegyszázmillió líras előlegből fedezték.

— **Amerikai vélemény az invázió lehetőségéről.** Newyorkból jelentik: Baldwin, a „New York Times” katonai munkatársa érdekes cikkben foglalkozik az utóbbi időben mind többet és többet emlegetett angol inváziós tervekkel, melyek kétségtelenül hangulateltelt céljából láttak az angol sajtóban napvilágot. Baldwin arra a józan megállapításra jutott, hogy a partraszállási terveket el kell vetni, mert Angliának erre sem megfelelően kiképzett hadoszólai, sem elegendő léghadereje, sem pedig kellő számu hajóállománya nincsen. „A Szovjetunió — mondja az amerikai katonai szakértő — csak a saját erejéből segíthet magán.” (MN).

— **Neves olasz tudós halála.** Rómából jelentik a Rador: Guidi Camillo neves olasz tudós, aki főleg az építkezési tudomány terén vált ismertté külföldön, nyolcvannégy éves korában Rómában elhunyt.

— **Rövidesen megkezdik a Dunát az Adriai tengerrel összekötő csatorna építését.** Rómából jelentik a Rador: Jól értesült körökben kijelentették, hogy rövidesen megkezdik a Dunát az Adriai tengerrel összekötő csatorna építésének munkálatait. Az erre vonatkozó megállapítás Olaszország és Horvátország között már létrejött. A csatorna Buccarától indulna ki a Kulpa folyóig és onnan a Száván keresztül a Dunáig. A csatorna építésének tervezetét azon az ezeröt száz tonnás hajók is közlekedhetnek. A csatorna gazdasági jelentősége rendkívül nagy, mert ezen a révén az Adriai tenger közvetlen összeköttetésbe kerül a Délkelet Európát kiszolgáló Dunával.

— **Ami még Napoleont is csodálta be ejtén.** A német győzelmek — írja a spanyol ABC — még Napoleont is csodálta be ejténék. A stratégiai mozdulatok olyan elképesztőek és annyi bátor fantáziáról tanuskodnak, amilyet csak egy nagy, művészi lélekkel bíró ember gondolhatott ki. A keleti hadszíntéren lefolyt katonai operációk olyan gigantikusak és szentimentálisak, hogy gyakorlatilag már egész nyugodtan beszélhetünk a hadjárat vérsó harcáról és a kommunizmus végleges leveretéséről. (MN)

Az osztályosorsjáték ötödik osztályának utolsó napi eredményei

Az osztályosorsjáték ötödik osztályának utolsó — tizenhatodik — napi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket:

Egymillió lejt nyert a 67701, 51780, 69669, 27608 és 31811 számú sorsjegy.

Hatvanezer lejt nyert a 3469 és 67419 számú sorsjegy.

Negyvenezer lejt nyert a 28462 és 37257 számú sorsjegy.

Huszonötezer lejt nyert a 28873 és 13517 számú sorsjegy.

Huszezer lejt nyert a 26209, 62194, 63935, 64674, 19564 és 58927 számú sorsjegy.

Tízötezer lejt nyert az 56528, 16942, 2839, 20150, 62581, 6230, 10772, 67656 és 16583 számú sorsjegy.

Tízezer lejt nyert a 47110, 69264, 12821, 38946, 37981, 16327, 53187, 6323, 21646, 6373, 53366, 36586 és 33772 számú sorsjegy.

A fentiekben kívül még negyvenegy darab egyenkint hatezer és háromszázhuszonhárom darab egyenkint ötezer lejes nyereményt húztak ki. A velünk között számok helyességéért nem vállalunk felelősséget.

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64
Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

FRANKENSTEIN és FIA
(A GÓLEM EMBER)

A főszerepben a világ legnagyobb három jellemfilmszínésze:

Boris Karloff
Sugosi Béla
Bazil Rathbone
Legújabb UFA és O. N. híradó

Panama-flotta

Panama köztársaságnak alig van félmillió lakosa. Ezze szemben kétszázhatvan hajója van, tehát igen tekintélyes nagyságu flottával rendelkezik. Természetesen a legtöbb hajó nincsen az állam tulajdonában, hanem csak Panama köztársaság zászlójával hajózik, ami nagy előnyöket biztosít a hajóknak. Mindenrendű kereskedelmi társaságok igen szívesen használják Panama köztársaság lobogóját, amely több szabadságot biztosít a számukra, mint országuk szigorú törvényei. Az ilyen ravasz üzletekre is mód nyílik, mert a nem jó szemmel nézett Holding-társaságok hajói egyszerűen beiratkoznak Panama köztársaság hajórajstomába és azután szabad a vásár. A mostani háboru különösen kedvez ilyen műveleteknek, ami abból is lehet látni, hogy annak kezdete óta majdnem félmillió tonnatartalommal szaporodott a kis köztársaság flottája. Viszont Panama számára is jó üzlet, hogy a lobogójával járó hajózási előnyökét rendelkezésre bocsátja. Panamában tehát — ez a legújabb panama.

— **Amit Attlee őrnagy is észrevesz.** Madridból jelentik: Attlee őrnagy, a Churchillhez pártolt „munkásvezér”, egyben lordpecsétőr, aki az alsóházban mondott megszámálhatatlan sok beszédéről nevezetes, legutóbbi felszólalásakor valóban mondott valamit olyat, ami feljegyzésre érdemes: „A brit Empire, az Északamerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió potenciális ereje szörnyen nagy, a potenciális erő és a tényleges erő között azonban sajnos hatalmas ürtátong.” (MN.)

— **Drágábban adta el a cukrot.** Az aradi rendőrség eljárást indított Dupeca Pál, Budai Deleanu-utca 67. szám alatti lakos ellen, aki megbízottja által 94 leierűt árusított egy kilógram cukrot.

— **Beesapott a villám a velencei székesegyházba.** Rómából jelentik az NTI: A Velence felett elvont vihar során a villám beesapott a székesegyházba. A villámhárítóba bevágódott gömbvillám elszakította a villanyosvezetéket, amely egy arraható férfi hullott, aki rövid időre megműült. A villámot többszáz méteres körzetben észlelték.

— **Ötszázszáz milligramm.** A Földön végzett mérések világrekordja ez: a kémijában pontreakciónak nevezett eljárással már ötszázszáz milligramm súly jelenlétét is ki tudják mutatni. Bizonyos oldatokban elképzelhetetlenül kis mennyiségben jelenlevő fém előfordulását bizonyítják ezzel az eljárással. Képzeljék el, hogy a tengerben meg tudnánk találni egy pohár bort, melyet valaki a vízbe öntött és akkor körülbelül fogalmunk van ezen kémiai eljárás pontosságáról.

Szőrmék, bundák,

szőrmemunkák készítését a legújabb modellek szerint olcsón

JUGA szőrcs készítő. Arad, Str. Metianu 11.
Bőrkabátok estését garancia mellett vá lalom

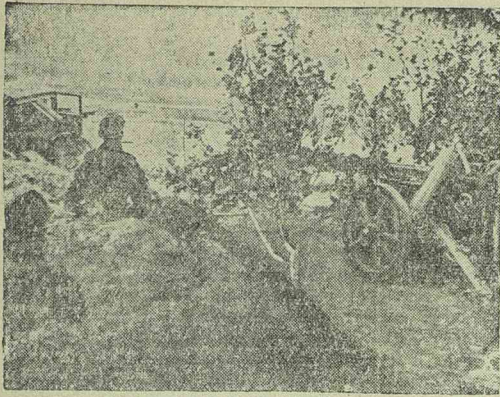
— **A hű kutya.** Tragikus körülmények között elpusztult a Rock-Islandi-i kórházban egy skót juhász-kutya. Még 1928-ban történt, hogy a kutya gazdáját beszállították a kórházba, ahol másnap meghalt. A kutya a betegszállító kocsi után futott és lefeküdt a kórház előcsarnokában, ahonnan nem akart mozdulni. A halottat másnap egy hátsó ajtón vitték ki. A kutya tehát azt hitte, hogy gazdája még mindig a kórházban van. A lift közelében feküdt a földön és tekintetét nem vette le a liftajtóról. A nővérek megszerették a kutyát és kedveskedéssel rávették, hogy vegyen táplálékot magához. Örhelyét azonban mindig csak néhány percre hagyta el, nyilvánvalóan attól félt, hogy szem elől veszti gazdáját, ha hosszabb időre elmarad. Sok évi várakozás után, a kutya, mely már annakidején sem volt túlságosan fiatal, kimúlt. A kórház falában emléktáblát helyeztek el. „Illinois leghűbb kutyája” tiszteletére.

Ügyeletes gyógyszerárak

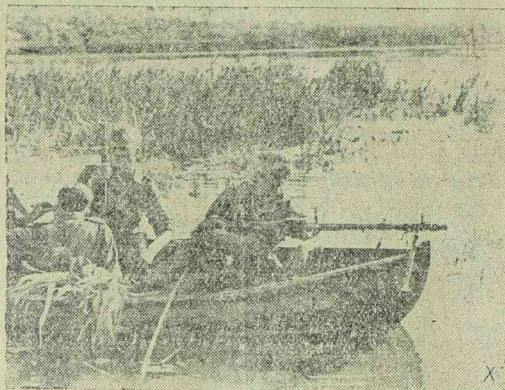
Kedden, november 4-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Danciu (a nagykórházzal szemben), Vojtek (Regina Maria-ut és Moise Nicoara-utca sarok), Berger (Saguna-ut és General Coandă-utca sarok) és Bernáth (a vasúti állomással szemben).

MOZI

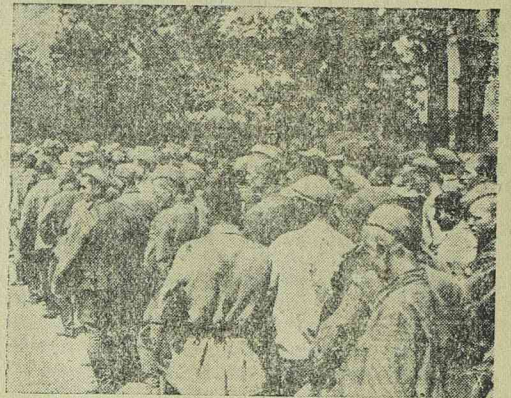
Kedden Aradon a mozik műsora a következő: am: A szantoni rejtegy (német film) Corso: Frankenstein és fia (amerikai film)



Német tankelhárító ágyu védői a Minszk—Moszkva közötti autótutat



Német katonák átkelnek a Dnyeperen



Szovjet katonák végeláthatatlan sorban vonulnak a fogolytáborokba

SPORTTESEMÉNYEK

A jól játszó Chinezul-CAMT felmorzsolta a Vulturii ellenállását

Chinezul-CAMT—Vulturii 7:1 (2:1)

A korai kezdés ellenére is szépszámu közönség vette körül a játékerteret, amikor a két csapat a kezdésre felállt. Loból látni, hogy a közönség bizik a Chinezul együttesében, amely azzal hálálta meg ezt a bizalmát, hogy a mély talaj ellenére is jó játékkal győzte le ellenfelét. Ezzel a győzelemmel a lila-zöldek vegre elfoglalták, az eddigi teljesítményeikkel jól kiérdemelt második helyet és az UDR pontleadása által megnyílt a lehetősége annak is, hogy erős akaratú, elsősorban küzdőképességgel, most már az első helyért harcoljanak.

A játék folyamán az első féldőben még keményen kellett küzdeni az egygólos vezetésért, de szünet után a lugojiak elkészültek erejükkel és ekkor a Chinezul szinte tetszés szerint érte el a gólokat.

Egyénileg és csapatrészenként ítélve meg a játékot, el lehet mondani, hogy a Chinezul csapatában főleg a fedeztetés ez alkalommal az érdem, mert az ellenfél előretörési kísérletei csaknem mindig már rajtuk elakadt és ezenkívül lendületesen dobták frontba a saját csatárait is. A közvetlen védelemnek így nem sok dolga akadt, ezt azonban jól végezte. A csatársorban a jobbszárny munkája érdemel több elismerést és Csapó jó játéka mellett ismét dicséretesen küzdött.

UDR—Ripensia 1:1 (1:0)

Az UDR az első gólját kapta a Basarabia-kupa küzdelmek során és ezzel leadta első pontját a lelkesen küzdő Ripensianak.

Az UDR elbizakodottan és rosszul játszott, a Ripensia ezzel szemben megérdemelte a döntetlen eredményt.

A Ripensia csapatában Kotormányi, Voda, Giurgiu és Andreescu munkája érdemel teljes elismerést, míg a honi csapatban a közvetlen védelem, valamint Csipai és Zsizsik játszottak jól.

Az első féldő 24. percében Cosma átadásából Zsizsik szerezte meg vezetést. Szünet után a 7. percben Giurgiu lövését Konrád kiütötte, a labdát ismét Giurgiu szerezte meg, de most már nem tévesztett célt és ezzel kiegyenlített. Csapatösszeállítások:

UDR: Konrád — Fodor, Alasu — Negreu, Csipai, Szöllösi — Dura, Huber, Opelz, Zsizsik, Cosma.

Ripensia: Kundt — Voda, Bindea — Mioc, Kotormányi, Militescu — Giurgiu, Suci, Andreescu, Bugariu, Dimitrescu.

CFR—Electrica 3:2 (2:0)

Az első féldőben kitünően játszott a CFR csapata, amely a lendületes és jól felépített támadások sorát vezette a villamos csapat kapuja ellen. Ebben a jáékérésben szembetűnő volt az Electrica védelmének megemlértő, zavaros játéka, amit a folytonos egymás közötti veszekedések csak növelték. A zavaros játék főoka Marcu volt, aki nem találta föl magát a hátvéd posztján. Szünet után azonban egy kis szerencsével az Electrica esetleg döntetlenné is tehetné volna a mérkőzést.

Már a 3. percben Munteanu lövése Müllerről a hálóba perdült (1:0). A 19. percben Munteanu nagy lövése Trifunov fölött a hálóba vágódott. (2:0). A 20. percben Biró szabadrugását csak a kapufa mentette. Szünet után a 12. percben a befutó Lungu lövése ért hálót (3:0). A 20. percben Pósa nagy lövéssel szípitett (3:1). A 35. percben Marcu szabadrugása a kapufáról hálóba pattant. (3:2). Csapatösszeállítások:

CFR: Gruin — Barna, Covaşean — Dobosán,

A Vulturii az első féldőben harcolt, de szünet után ellenállásuk felmorzsolódott és jó védelmük is kénytelen volt feladni a küzdelmet.

A gólok sorrendje: A 15. percben lestről indulva Schira a vendégeknek szerzi meg a vezetést (0:1). A 22. percben Tóth—Csapó—Burok támadás után megvan az egyenlítés (1:1). A 42. percben Losonc nagy lövésénél Csapó megtéveszti a kapust, aki elnézi a sarokba jutó labdát (2:1). Szünet után a 11. percben Petsovsky 16-os szabadrugásánál a nagy erővel kiüldött labda az ellenfél fejét surolva vágódik a hálóba (3:1). A 17. percben Galgóczy szabadrugását Csapó pompásan befejeli (4:1). A 25. percben Wilhelm átadásából Csapó növeli az előnyt (5:1). A 27. percben Freihardt beadását Wilhelm fejeli a kapuba (6:1). A 28. percben a kapu sarkánál lévő Csapót kézzel huzza vissza Dor—hi, amiért 11-es jár és ezt Losonc értékesíti (7:1).

Chinezul-CAMT: Momirov — Kovács, Galgóczy — Losonc, Petsovsky, Freihardt — Burok, Tóth, Csapó, Wilhelm, Koch.

Vulturii: Darabont — Bodnarek, Doroghli — Kincs, Hambalkó, Farkas — Ginea, Şelceanu, Zabescu.

Urecheatu, Ilici — Lungu, Inczédy, Munteanu, Bandu, Bogdan.

Electrica: Trifunov — Marcu, Müller — Janovits, Pósa, Suci — Gräber, Pozmor, Biró, Borzan, Wilhelm.

Az első csoport bajnokságának állása:

UDR	6	5	1	—	20	1	11
Chin-CAMT	6	4	—	2	22	9	8
SSMR	6	3	1	2	12	9	7
CFR	6	2	2	2	13	15	6
Electrica	6	2	1	3	7	12	5
Vulturii	6	1	1	4	8	21	3
Ripensia	6	—	2	4	11	26	2

BUCURESTI BASARABIA-KUPA EREDMÉNYEK

Rapid—Sportul Studentesc 4:1 (1:0)

A Rapid biztosan győzött Sipos (2), Barátky és Moldoveanu gólaival. A djákcapat részéről Mihalescu volt eredményes.

Venus—Unirea-Tricolor 2:2 (1:0)

Nagy küzdelmet vívott a két csapat. Góllövők: Cricitoiu, Humis, Moldoveanu és Carjan.

Carmen—Olimpia 6:1 (0:1).

Juventus—Turda 7:1 (4:0).

EGYÉB BASARABIA-KUPA EREDMÉNYEK

Brasov: ACFR—Metrom 2:2 (1:0), Barsa—Voinea 5:4 (2:0), Sibiu: SGS—CFR 2:0 (2:0), Universitatea—Arsenal 6:1 (4:0), Cugir: Cugir—Iancu Corvinul 7:0 (3:0), Alba-Iulia: Unirea MV—Vitrometan 2:0 (0:0), Craiova: Dunarea—Cerna 1:1 (1:1), FC Craiova—Sportul Muncitoresc 3:0 játék nélkül, Turnu Severin: CFR—Oltenia 3:0 játék nélkül, Braila: FC Braila—Franco Romana 2:1 (0:0).

TIMIŞOARAI KERÜLETI BAJNOKSÁG

Progresul—Chinezul-CAMT II 3:0 (2:0), Vulturii—UDR II 5:2 (2:2), Pátia—Ancora 1:1 (1:1), Juventus—Banatul 2:2 (1:0). — Ifjúsági bajnokság: Chinezul-CAMT—Progresul 6:1 (2:0), CFR—Ripensia 1:1 (1:0).



Sport-Foto-Optic

A legelőssőbb snorleikkék és azok javítása

A. M. Mulvey-né

TIMIŞOARA

I., Str. Solderer 11

Telefon 10-19 Fióküzlet: IV. Bul. Berthelot 10

A WMFC pontot adott le

WMFC—SABTC 1:1 (1:1)

A tarjáni csapat méltó ellenfele volt az otthoná ban játszó listavezető csepeli csapatnak.

Ferencváros—SzVSE 10:2 (5:1)

A felzött talajon nehéz játékban, megérdemelten győzött ilyen arányban a Fradi, bár a szegediek lelkesen küzdöttek.

NAC—Elektromos 7:0 (4:0)

Mély talaju pályán kemény küzdelemben, mely a vége felé is eldurvult, biztosan győzött a NAC csapata.

Ujpest—UAC 4:0 (4:0)

Az Újvidéken lejátszott mérkőzés már az első féldőben eldőlt.

Kispest—DiMÁVAG 5:3 (2:3)

Eros izgalmas küzdelemben a tervszerűbben játszó vendégcsapat győzött.

Szeged AK—Lampart 8:0 (3:0)

Kitünően játszott a szegedi csapat, melynek különösen a csatársora volt elemében.

Szolnok—KOIAC 2:0 (0:0)

A vendégcsapat jobban bírta az iramot és második félidei játékával megérdemelten győzött.

Gamma—MAVAG 3:0 (0:0)

Szünet után a Gamma felülkerekedett.

A DRESDNER SC. NYERTE MEG A TSCHAMMER KUPÁT

A berlini Olimpia-stadionban kilencvenezer néző előtt játszották le a Dresdner SC és a Schalke 04 csapatai a Tschammer kupa döntőmérkőzést, amelyet a Dresdner SC csapata nyert meg 2:1 arányban.

BÉCSI BAJNOKI EREDMÉNYEK

Austria—Vienna 1:1, FC Wien—Rapid 4:0, Florisdorf—Wacker 4:4, Admira—Postsport 6:2, Sportklub—Sturm Graz 8:0.

GYERMEKFELVÉTELEK

OTthon és a műtermében

Portrék

művészi kivitelben

intézményes áron készülnek

Foto Studio

ENGEL ENDRE

fényképészeti műtermében

Timișoara I., Piața Libertății 4 sz.

TELEFON: 34-30

= KÖZGAZDASÁG =

Ipar és mezőgazdaság összehangolása az új európai rendben

Európa jövőjének gazdasági tevékenysége bizonyos mértékben átmenetileg az önellátás jellegével fog birni. Mindaddig tehát, míg a világkereskedelmi viszonyok ismét rendes mederbe terelődnek, az európai termelésnek az itt lakó összes népek fokozott munkacéljára kell támaszkodnia. Megállapíthatjuk, hogy ez a feladat nehéz, de akarattal és szívóssággal eredmény fogja koronázni, a kontinens egybevetett munkáját.

Háromszáz millió embert kell mindennel ellátni, amihez a megélhetés szempontjából szükség van.

Európában negyvenöt millió ipari munkás van, habár igen sok ország inkább a vevő mint az adó szerepét játssza az ipari termelésben. Németország például egyedül husz millió munkást foglalkoztat az ipari területén. A lehetőségek azonban még sokkal nagyobbak ebben az államban, mert minél jobban megteremtődik majd a békegazdaságban az ipari apparátusa, annál több munkaejét kell majd foglalkoztatnia.

Ezzel a fejlődéssel pedig feltétlenül számolni lehet, mert a német ipari munkásság már eddig is a teljesítőképesség legmagasabb fokát érte el, nemcsak eredményben, hanem a munkaórák számában is. Mindenesetre most fog először megtörténni, hogy az európai ipari gazdálkodás egész Európát veszi célba, hogy szakszerűen szolgálja annak érdekeit. Az ipari teljesítőképesség fokozása viszont időt kíván és így az első békeévekben csak azok a tervek lesznek megvalósíthatók, amelyek a legközvetlenebb igények kielégítésére irányulnak.

Ezen feladatok között elsőrendű szerepet játszik a háború által okozott károk pótlása.

Már eddig is az egész világ hajótere az elszilvesztések révén egynegyeddel csökkent. Tehát első sorban hajóépítő művekre lesz szükség. A második nagy békefeladat lesz a saját üzemek felépítése, amelyek a belső szükségletek kielégítését célozzák. Itt kiváló szerepet játszanak majd a háború révén elmaradt javítások és újítások. Hozzávetőleges számítás szerint háborús évenként legalább öt milliárdos költséggel kell számolnunk márka-alapon egész Európára vonatkozólag. Igen, költséges lesz a háború a gazdaságnak, békegazdaságra való átállítása is és ebben a tekintetben nem lehet még megközelítőleg sem számszerű adatokat beállítani.

Ezek után következnek az általános gazdasági feladatok megvalósítása.

Az európai gazdálkodást a jövőben új szempontoknak kell irányítania és ezek között is a legfontosabb az az elgondolás, amely szorosabb kapcsolatot önhajt megteremtene a mezőgazdaság és az ipar között. Az európai gazdaság felépítésénél tekintetbe veendő az ipari feladat, mert az eddigi tapasztalatok mindenkit meggyőzhettek arról, hogy a mezőgazdaság nem akkor indít virágzásnak, ha az ipartól elválasztódik, hanem ellenkezőleg akkor fejlődik egészségesen, ha az ipari termelés első sorban arra irányul, hogy a mezőgazdaság teljesítőképességét fokozza. Az ipari lehetőségei egy új és erős mezőgazdaság felépítése tekintetében átláthatatlanok. Nem lehet többé az összműködést ellenőrizni, amikor újból talpra kell állítani egész Európa sorvadó mezőgazdaságát.

A háború után tehát az lesz az ipari termelés első gondolja, hogy egész teljesítőképességével felfegyverezze a mezőgazdaságot. Ha a legkülönbözőbb mezőgazdasági gépek és eszközök korlátlanul állnak minden ország mezőgazdái rendelkezésére, akkor hámulatosan rövid idő alatt olyan hozadékkal lehet majd számolni, amilyen mindeddig még álmban sem gondolt a gazda. De nemcsak Európa mezőgazda osztálya fog így jól járni, hanem világrészünk osztatlan lakossága, amelynek rövid idő múlva a legtökéletesebb élelmiszéren lesz része.

Eme ipari és mezőgazdasági összműködés révén nemcsak az egyes osztályok közötti különbségek lesznek kiegyenlíthetőek az általános emberi jólét szempontjából, hanem megszűnnek az egyes országok gazdasági nivója közötti különbségek is. Az új gazdasági rend az ellentéteket meg fogja szüntetni, de ugyanakkor a hasonló igényeket bőségesebben kielégíti kulturális szempontból is. Mert ugyanez az új és célszerű vasúti hálózatok létesítése révén a forgalmat is alárendelik az új gazdasági rend egyetemes érdekeinek. Az európai ipar és mezőgazdaság szoros összekapcsolása kölcsönösen meg fogja erősíteni mindkét termelési ágat és ez az összefogás erősebbé és egységesebbé fogja tenni az európai népeket is. Erősebb és egészségesebb abban a gondolatban, hogy egy új és szép Európát építsenek fel, egy olyan Európát, amely gazdaságilag is ércfal lesz majd minden megbontó akarással szemben.

Hova kell beadni a zárolt kénsvav készletekről szóló nyilatkozatot, Megirtuk, hogy a közellátási államtitkárság zárolta a gyárakban és üzemekben található és ezután előállítandó kénsvav és oleum-kénsvav mennyiségét. Az erről szóló bejelentést november 5-ig a hadfelszerelési államtitkárság hadiipari osztálynak kell eljuttatni.

Új tagok a nemzeti románosítási központ igazgatóságában. Törvényrendelettel Miltiade Constantin nyugalmazott tábornokot és Gorsky Artur ügyvédet a nemzeti románosítási központ igazgatótanácsába tagoknak kinevezték.

Országos vásárok Tarnava Mica-megyében. November hónap folyamán Tarnava Mica-megyében az alábbi helyeken lesznek vásárok: November 4-én Iernuton állatvásár, november 17-én, 18-án és 19-én Dumbraveniben állatvásár, 20-án ugyanott kirakodó vásár, november 22-én Jidvein állatvásár.

Hivatalos devizafolyamok. (Az első szám a véteit, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 44.71—46.47, Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.12—3.24, olasz líra 9.50—9.50, lva 1.60—1.68, font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.77—786.60, egyiptomi font 776.15—806.74, palesztinai font 759.62—789.55.

Határidő napló

NOVEMBER 5:

Bőreszerző üzemek a községi előljárásnál, végződik a közellátási államtitkárság termelési osztályánál tartoznak jelentést tenni az előző havi bormennyiségről.

Kénsvavgyárak eddig a napig tesznek jelentést a rak-táron levő kénsvav és oleum-kénsvav készletekről.

NOVEMBER 7:

Huszonöt alkalmazottnál többet foglalkoztató vállalatok kanti felállításával kapcsolatos adatok bejelentésének határideje a munkaügyi miniszteriumban.

NOVEMBER 9:

Kölaajlerakatok eddig a napig kötelezően elváltatyt felszerelni.

NOVEMBER 10:

Kertészeti forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavaskészletek havonta eddig a napig bejelentendők.

A VÖRÖS POKOL

Andrej Andrejovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICs KRIMOV

69

Odasugtam Nyagovnak:

— A kötél nálunk maradó végét erősítsük a letörérendőhöz.

Azokban Nyagov ezt feleslegesnek tartotta:

— Nem kell, ne pazaroljuk az időt az odaerősítésre, és aztán a kibontással. Mi ketten férfiak elég erősek vagyunk ahhoz, hogy a tábornokot a padlásra huzzuk.

Ráhagytam és leengedtem a kötelet, amelyet fent közösen fogtunk aztán Mihai Josipovicsal.

Idegőrlő pillanatok voltak azok.

A kötél végre olyan mélyen ereszkedett a szobába, hogy majdnem a padlót sűrülte.

Kutjepov megragadta a végét és azt kétszer-háromszor hóna alatt a teste körül csavarta, majd jogra költötte.

— Huzhatok! — szöjt fölfelé.

Mi ketten pedig megtámaszkodtunk előrehelyezett jobb lábunkra és egyszerre neki láttunk a munkának.

Óvatosan, lassan huzzuk felfelé a nehéz testet és amint az centiméterenkint emelkedett, úgy csuszott markunk tovább-tovább a kötélen. Egyre hosszabb kötélszabadt ki kezeink közül és göngyölgöve mögöttünk csomóba.

— Nézd, már méteres magasságon felül van, — sugta nekem Mihai Josipovics.

— Nemsokára megkapaszkodhatik a kibontott menyezeti deszkáiban, — mondotta Katjusza, és akkor magunkhoz segítjük kezeinkkel, hogy felkapaszkodhassék a padlásra.

— Csak foltvassuk, — inletem társamat.

Akkor történt a katasztrófa.

Ugyatlatzik, hogy a menyezetet nem csinálták meg kellő gondossággal, hanem csak felületesen és rosszul. Valószínűleg nem alkalmaztak elég keresztgerendát és vastag palló helyett vékony deszkával borították a padlást.

Mi ilyen félig általunk letördelt vékony deszka végén, állhattunk, amely nem bírta ki kettőnknek Kutjepovval meggyarapított súlyát és egyszerre reccogva ropogva leszakadt alattunk.

Még annyi időnk volt, hogy amikor a deszka még nem szakadt le egészen, hirtelen hátraugorhassunk.

Az egész azonban pillanatok alatt olyan váratlanul történt, hogy a hátraugrással ösztönösen csak a magunk mentésére gondoltunk és megmagyarázhatatlan módon mindketten elengedtük a kötelet, amelyet fogtunk.

Ugyanabban a szempillantásban alóiról nagy és hangos zuhanás hallatszott.

Szegény Kutjepov visszaesett a szoba padlójára. Az általunk elengedett kötelet is magával rántotta.

Ugyanakkor a letörtött deszkadarabok is óriási zajjal a mélységbe hullottak.

A lára olyan nagy volt, hogy azt a folyosón az ajtó előtt álló örnek feltétlenül meg kellett hallania.

Efelől azonnal tisztában voltunk.

Egymásra néztünk.

Szomorúan állapítottuk meg, hogy ha a kötél végét, mint azt én ajánlottam, odaköttöttük volna a padlástető gerendájához, akkor néhány gyors rántással még az utolsó percben is felhuzhattuk volna Kutjepovot, hogy aztán együtt meneküljünk vele.

Ennek a lehetősége most megszűnt. Már csak magunkra kellett gondolnunk.

— Meneküljünk! — adta ki a jelszót Katjusza.

Még hallottuk, hogy odalent csörömpöléssel nyitott Kutjepov szobájának ajtaja. A kilágított folyosóról szélesen beözönlött a fény és az ör bizonyára egyetlen pillanattal átlátott a helyzeten, mert hallottak meg, amint ordította:

— Szöktetés! Készültsétek! Riadó!

Villamos zseblámpák, amelyet amíg én Mihai Josipovicsal a magasba iparkodtam huzni a tábornokot, Katjusza tartott, egyszerre felmondta a szolgálatot.

A sötétben botorkáltunk a padlásra és kerestük tapogatózva a tetőre vezető ablakot.

Ugyanakkor újabb kiáltást hallottunk alóiról:

— A cinkosok a padlásra vannak! Vörösörök, szaladjatok fel a padlásra!

Ugy tetszett, hogy örökkévalóságig tart, amíg megtaláljuk a padlásablakot.

Katjusza ért oda elsőnek és figyelmeztetett minket:

— Itt van!

Én mindössze néhány méternyire voltam tőle, de kiderült, hogy Mihai a vak feketeségben zavarában és sietségében eltévesztette az irányt és a tágas padlás másik végében térférgert, amikor felesége intó hangját meghallotta. Hosszu percekig tartott, amíg végre ott volt mellettünk.

Elsőnek Katjusza segítettük ki a tetőre, utána Mihai Josipovics buit ki, utolsóknak maradtam én.

Amennyire csak lehetett, igyekeztünk sietni,

Már ott voltunk a tűzfalon, hogy keresztülmászunk rajta a következő ház tetejére, amikor nagy zajjal nyitott a padlás több ablaka is és hallottunk, amint azokon keresztül szovjetörök jöttek a tetőre.

Lehet, hogy meghallották mászásunk nesztét, de lehet, hogy csak találmra tették, egyszerre kiáltottak:

— Sztoj! Alj!

Ahban a pillanatban azonban egyszerre több puska fénye is felvillant és lövések dördültek bele az éjszakába.

Akkor életem át életem egyik rettenetes eseményét.

Eppen leugrott a tűzfal tetejéről a szomszédos ház tetejére, amikor egyszerre rettenetes fájdalom kiáltását hallottam:

— Jaj, Istenem, eltaláltak!

Katjusza hargya volt.

A szerencsétlen asszony abban a pillanatban visszabukott a csekakaszárnya tetejére.

Ugyanakkor hallottam Mihai Josipovics hangját is:

— Kapaszkodj a tetőcserepbe, kedvesem, majd majd segítelek.

(Folytatjuk)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu. legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés husz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Jeli ge és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt lei pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Brătianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-társaság, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-08. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoid trafik (v. Galgóczy), Str. Brătianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Varróleány azonnalra felvétetik. Zikeli, Timisoara I., Str. Vasile Alexandri 7. sz. I. emelet. (6430)

Irodaitakariásra és a II. kerületben a délelőtti órára rendes tiszta nőt keresek jó fizetéssel. Jelentkezni a timisoarai kiadóban. (6088)

Rendírást tudó, továbbá aki hársból fonnit tud, munkát kaphat. Cim Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4188)

Szabóságéret és tanulóat keresek azonnalra. Csizmadia Vilhelm, Arad, Strada Marasesti 39. (4191)

Biciklizni tudó komoly kihordóembert keres Konya-tejcsarnok. Piata Avram Iancu 21. (4190)

Bejáró könyvvel, félnapra felvétetik. Arad, Str. Goldis 11. Ap. 10. Érdeklődni: 1-2 óra között. (4193)

Jó bizonyítvánnyal rendelkező, perfekt németül beszélő gyermeknevelőnőt keresek november 15-re, csak nappalra. Cim: Szentgyörgyi-cég, Arad. (4196)

Indusztrelle Ceramiche S. A. Craiova keres szakembert cserép, téglák és terakot gyártásban, szolgálati bizonyítvánnyal. (3198)

1 éves gyermek mellé szaktudással, bíró éves bizonyítványokkal rendelkező, nem idős nevelőnőt keresek timisoarai uriházba. Írásbeli ajánlatokat kor és munkahelyek megjelölésével, esetleg más városból is „Jó elhelyezkedés” jellegére a timisoarai kiadóba. (2632)

Oktatás

Hesz tánciskolája november 15-én megnyílik, új táncteremben. Arad, Strada Alexandri 2. Beiratkozni 10-ikétől, a teremben. (4189)

Allást keres

Intelligens fiatal özvegyasszony vállalná fiatal házaspár házvezetését, kis fiával együtt, fizetést nem igényel, csak jó bánásmódot és egy meleg otthont. Cimeket „Segítsünk az árván” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (2612)

Fordítást románra, németre, kereskedelmi levelezést, német gyorsírás, francia nyelv és levelezés tanítását olcsón vállalja szakember. Arad, Str. Greceanu 12., földszint. (4186)

Magányos, 50 éves keresztény asszony kisebb gazdaság vezetésére ajánlkozik. Háztartás minden ágában jártas, éves bizonyítványokkal rendelkezik. Megkereséseket „Otthon” jellegére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. továbbítt. (4187)

Lakás

Butorozott szoba azonnalra kiadó egyedülálló urnak. Cim Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4175)

Butorozott szoba zsidó fiatalembernek, teljes ellátással kiadó. Cimeket „Jó cserézlet” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (2630)

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetetlen, drága halottunk

Bogma Miklós

utolsó útján résztvettek, sírjára koszorút vagy virágot helyeztek, fájdalmonkon enyhíteni így keztek, ezton mondunk hálás köszönetet.

Timisoara, 1941 november 3 án

A gyászoló család

Van ki még nem tudja, hogy

Doroghi akit a fértikalapokaf

a legszakzerűbben? Timisoara IV. Bul. Carol 14. Dobos optikus mellett

Adás-vétel

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoza, ebéd- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (4200)

Eladó drogéria, jóforgalmu megyeszékhelyen. Bővebbet, illetve megkereséseket a timisoarai kiadóba. (3193)

Zongora, kitűnő, keveset használt, rövid, keresztúros, bécsi gyártmányu és szerkezetű, eladó. Timisoara III., Str. Timotei Cipariu 1. szám, ajtó 11. (Református-épület). (2612)

Modern konyhabutor megvételre keresetik. Cimeket ármegjelöléssel „Csak modern” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (6249)

Szőnyeg, 8 négyzetméter, prima kivitelben és egy 38-as barna hócipó eladó. Megtekinthető sziveségből: Blidariu, Timisoara IV., Piata Küttl 2. (3195)

Tizedes mérleget megvételre keresek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (4161)

Ötven darab 6 hónapos (oltott) york-disznó eladó. Yust Alexandru, Ineu. Jud. Arad. (4179)

Perzsaszőnyeg, márkás antik porcellán eladó. Cim a timisoarai kiadóban. Közvetítők kizárva. (6000)

Japáncsin kölyökkutya, nagyon olcsón eladó. Arad, Str. Marasesti 26. I. emelet, 4. ajtó. (4185)

Veszünk Platina, briliáns, gyémánt, arany, antik ékszereket, ezüst evőeszközöket, tálcákat és tárgyakat, bronz és dísz tárgyakat

Joanov cu si Hartmann
Arad, Minorita-palota

Varrógépek, modberendezések, írógépek, hálószozá, ebédlők, matracok, ottománok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3197)

Bérbe, vagy megvételre sürgősen kerestetik gazdálkodásra alkalmas kis ház istállóval és disznóállal, Timisoaran, a Belvárosban, Mehalában, vagy Gyárvárosban. Cimeket „1941” alatt a kiadóba kérünk. (6049)

Mahagoni ebédlő, tükör, hentesberendezés, fürdőszobamosdó eladó. Arad, Str. Cuza Voda 5. (4184)

Géplakatost és kifutófiut vagy leányt keresünk

Timisoara III., Bulevard Carol 45.

Pálka- vagy bormelegítőt, vagy főzőt megvételre keresek. Bodega P. A. Iancu, Nicoara, Arad. (4192)

Saját termései csemegeszőlő eladó. Arad, Str. Mocioni 20. Emelet. (4195)

Keresek modern, diófurniros kombinált szekrényt. Cimeket „Jó vétel” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (6497)

Biztos egzisztencia. Eladó férfiszabóüzlet (egyenruhazabóság), kaszárnya mellett, továbbá legjobb női fodrászüzlet és egy elsőrengu technikai szaküzlet. Információt ad Orich-iroda, Timisoara I., Str. Sft. Ion 7. Telefon 43-59. (6325)

Eladó ó-német ebédlőasztal, Wegscheider, Timisoara III., Strada Eneas 76. sz. (2631)

Eladó kifogástalan vaskályha, takaréktűzhely, fürdőszobakályha, dohályha, fürdőkád cinkből, modern gyermekkosci sportkosci, gyermekágy, ottomán, Singer karikahajós varrógép. Timisoara IV. Str. Fröhl 36. II. em. 25. (3199)

Hencser, garantált tiszta, legjobb állapotban, leánykabát, fekete szövet zsemperuha eladó. Timisoara III., Str. Rusu Sirianu 2. (6531)

Különléle

Nádszékeket befon olcsón egy vak. Timisoara II., Str. Delavranca 28. (6530)

Zenebarát keres valakit, aki hajlandó lenne hetenként egyszer vagy kétszer zongorán játszani. Választ „Chopin-t tökéletesen” jellegére a kiadóba kérek. (2636)

Tenyésztésre yorkshire- és mangalicanok és kocák ivarérett korban eladók, ugyanott fiatalabb beállítású anyag is kapható. Dr. Scharff Gyula gazdasága. Raut. Jud. Timistorontal. (2588)

Képesített gyógymasszázrózó házaknál masszázrózást vállal. Arad, Str. Russu Sirianu 19. (4170)

Máris megrendelheti a legszebb karácsonyi ajándékot, egy szép, kézzel kötött Jumpert, kosztümöt, vagy Norvégkötéssel egy sipulovort. Daru Olgánál. Arad, Str. Blanduziei 12. (4194)

Vörös selyemsál elveszett a Thalia-moziban vasárnap 7-9-ig. Megtalálójára kéretik jutalom ellenében leadni Timisoara IV. Str. Maresal Joffre 10, a házmezőnél. (2635)

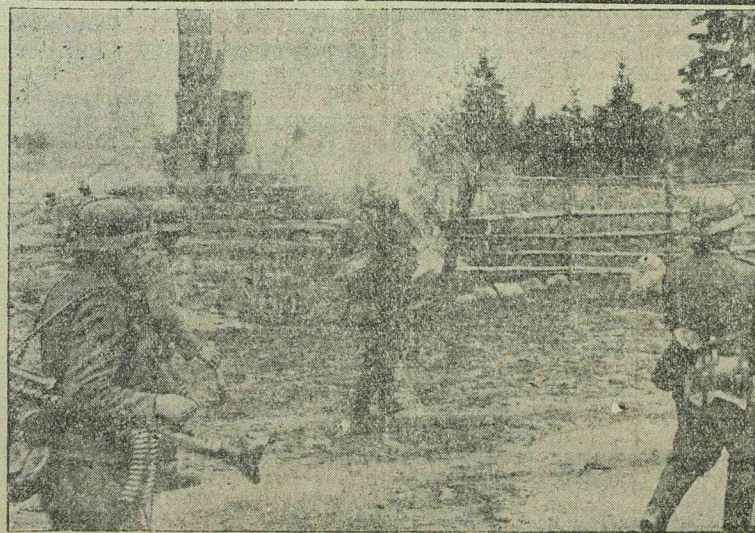
Igazolvány - fényképek



a FOTO STUDIOBAN

a leggyorsabban készülnek!

Timisoara I., Piata Libertăti 4.



A páncélosokat követő gyalogság megtisztítja a terepet a bujkáló bolsevistáktól.

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” körforgógépén, Timisoara.